



Hatay İskenderun Bilgi Notu

Bölgemizin lokomotif sektörleri ticaret, nakliye, inşaat ve sanayi olarak ifade edilebilir. Hatay ilinde demir çelik ürünleri, otomotiv filtresi, tarım araç ve gereçleri, tarımsal ürünler başta olmak üzere yaş sebze ve meyve ile narenciye üretimi ve ihracatı yoğun olarak yapılmaktadır. Bölgemiz coğrafi konumu gereği, ülkemizin Ortadoğu'ya açılan kapısı ve üretim merkezi arasında yer almaktadır.

İhracat Rakamları

2017 yılında yapılan 2,33 milyar dolarlık ihracat ile ülke ihracatının %1,48'lik bölümü Hataylı firmalar tarafından yapılmıştır. Yılın aynı döneminde Hatay tarafından yapılan 3,8 milyar dolarlık ithalat ise ülke genelindeki ithalatın %1,65'lik bölümünü oluşturmaktadır.

Hatay; Adana, Mersin, Kayseri gibi üretim ve ihracatın yoğun olarak yapıldığı illeri geride bırakarak, ülke genelinde en fazla ihracat yapan iller arasında 10. sırada yer alırken, en fazla ithalat yapan iller arasında ise 7. sırada yer almaktadır.

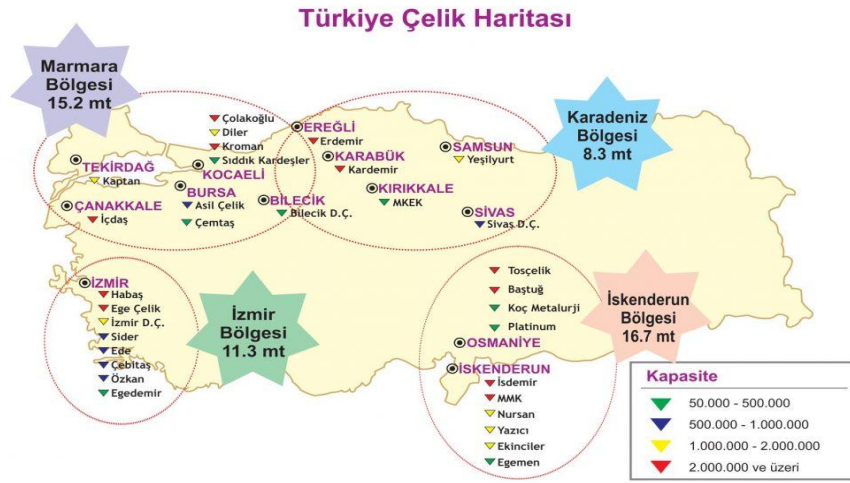
Hatay-İskenderun, ülkemizin demir çelik ve filtre sektörlerinin merkezi pozisyonunda olup, lojistik sektöründe de yüksek potansiyele sahiptir.

Demir Çelik

T.C. Ekonomi Bakanlığı Demir Çelik sektör raporundan alınan en güncel verilere göre ülkemiz; 2016 yılında 31,5 milyon ton ham çelik üreterek dünyadaki toplam ham çelik üretiminin yaklaşık %2,5'lik bölümünü oluşturmaktadır. Ülkemiz tarafından 2016 yılında gerçekleştirilen 16,5 milyon ton ham çelik ihracatı ise dünya toplamındaki ham çelik ihracatının %2'si olarak belirlenmektedir. Ülkemiz dünya genelinde ham çelik üretim ve ihracatında ilk 20 ülke arasında yer almaktadır.

Çelik İhracatçıları Birliği tarafından yayımlanan 2016 yılı raporuna göre; ülkemiz tarafından üretilen 31,5 milyon ton ham çeliğin %32,3'lük bölümü Hatay/İskenderun firmaları tarafından üretilmektedir. Ülkemiz tarafından 2016 yılında gerçekleştirilen 16,5 milyon tonluk çelik ihracatının ise yaklaşık %12'lik bölümü yine Hataylı firmalarca gerçekleştirilmiştir.

Ham Çelik Üretim Kapasitesi (milyon ton)		Ham Çelik Üretimi (milyon ton)		Ham Çelik İhracatı (milyon ton)	
Türkiye	Hatay	Türkiye	Hatay	Türkiye	Hatay
51,5	16,7	31,5	10,2	16,5	1,9



Türkiye Çelik Haritası'na göre ülkemizin toplam çelik üretim kapasitesi 51,5 milyon ton olup İskenderun Körfez Bölgesi'nin ham çelik üretim kapasitesi ise 16,7 milyon ton olarak ifade edilmektedir.

Bölgemizde; inşaat demiri, kangal demir, kütük demir, yassı mamul, sandviç panel, profil gibi demir çelik ürünleri üretilmekte ve ihraç edilmektedir.

2017 yılının ilk 11 ayında İskenderun Ticaret ve Sanayi Odası'na tasdik olunarak gerçekleştirilen 809 milyon dolar tutarındaki demir çelik ihracatı, dünyanın dört bir yanındaki 70'in üzerinde ülkeye yapılmıştır.

2017 yılının ocak-kasım döneminde İskenderun Ticaret ve Sanayi Odası'na tasdik olunarak yapılan toplam 1,8 milyar dolarlık ihracatın yaklaşık %46'lık bölümünü demir çelik ürünleri oluşturmaktadır.

Filtre

Otomotiv ana sanayi firmalarının taleplerine ve piyasadaki aktif taşıtların ihtiyaçlarına yönelik uygun parça üreten otomotiv yan sanayi sektörlerinden biri de filtre sektörüdür. Otomotiv endüstrisinin önemli bir kolu olan filtre sektörünün dünya genelinde yoğun olarak üretildiği ilk üç ülkeden birisi olan Türkiye’de, filtre üretim merkezi Hatay İskenderun’dur.

Türkiye İstatistik Kurumu’ndan alınan verilere göre Türkiye Motorlu Taşıt Sayısı 2017 yılı itibariyle yaklaşık 22 milyon adet olarak belirlenmiştir. Türkiye’deki pazarda yıllık olarak tüketilen otomotiv filtre elemanlarının ortalama 150 milyon adet/yıl olduğu, ayrıca otomotiv dışında hava – deniz – demiryolu araçları, savunma sanayi, jeneratör, endüstriyel alan kullanımları ve kompresör filtreleri de dâhil edildiğinde yıllık filtre tüketiminin 165 milyon adet olduğu belirlenmektedir.

Bölgemizde filtre imalatı yapan 15 firmanın kapasite raporu verilerine göre, bölgemizdeki filtre üreticilerinin yılda 120 milyon adet filtre üretim kapasitesinin olduğu, kapasite kullanım oranının da %80 olarak hesaplanması neticesinde bölgemizin yılda yaklaşık 96 milyon adet filtre üretebildiği tespit edilmektedir.

Sonuç olarak Türkiye’de Filtre Sektörü’nün toplam üretim kapasitesinin ve üretiminin yaklaşık %60’lık bölümü Hatay/İskenderun tarafından yapılmaktadır. Bölgemizde üretilen ve ihraç edilen filtre çeşitleri; yağ filtresi, su filtresi, hava filtresi, kabin filtresi, kurutucu filtre ve yakıt filtresi olarak sıralanabilir. Yerli ve milli otomobil üretiminin gündemde olduğu şu günlerde, bölgemizde yerli otomobile uygun filtre imalatına ilişkin ARGE çalışmalarının olduğu da ifade edilebilmektedir.

Sanayi Sicili verilerine göre, Türkiye’de yaklaşık 70 adet filtre üreticisi bulunmaktadır. 70 üreticinin yaklaşık %20’lik bölümü Hatay’da faaliyet göstermektedir. Yine Sanayi Sicil Verilerine göre, bölgemizdeki firmaların Türkiye’nin filtre sektörü cirosundaki payı ise %58 oranındadır.

Bölgemizde faaliyet gösteren filtre üreticilerinin ortalama 2.500-3000 kişilik istihdam yarattığı bilinmektedir. Fiili olarak 3.000 kişiye yakın olan istihdamın, talep artması halinde vardiya sayısı artırılmak suretiyle 4.000 - 4.500 kişiye ulaştığı da zaman zaman gözlenebilmektedir.

Son beş yıllık rakamlar incelendiğinde, bölgemizden yıllık olarak yapılan filtre ihracatının yaklaşık 40 milyon dolar civarında gerçekleştiği, bu oranın ise ülkemizin toplam filtre ihracatının yaklaşık %60’ını oluşturduğu gözlenmektedir. Bölgemizdeki filtre sektörünün bir diğer önemli özelliği ise yapılan ihracatın; Almanya Belçika, Fransa, İngiltere ve İtalya gibi önemli Avrupa Ülkelerine yapıyor olmasıdır. Bu durum, bölgemizdeki filtre sektörünün gelişmişlik düzeyini açıklayan bir unsur olarak değerlendirilmektedir.

Lojistik

Ülkemizin en güney bölgesinde bulunan Hatay; ekonomik ve demografik merkezleri birbirine bağlayan coğrafi konumu ile uluslararası ulaşım açısından önemli bir geçiş noktası olmaktadır. Bölgemiz, Avrupa'nın Ortadoğu'ya bağlanması noktasında stratejik açıdan oldukça önemli bir konumdadır.

Cilvegözü ve Yayladağı sınır kapılarının Ortadoğu Ülkelerine açılması, İskenderun Körfezi'nin stratejik konumu ve bölgemizin demiryolu ağı bir arada düşünüldüğünde, bölgemizin lojistik sektöründeki potansiyelinin oldukça yüksek olduğu söylenebilir. Bölgemizde birçok liman ve iskele bulunmaktadır. Doğal liman özelliğine sahip İskenderun Limanı, Akdeniz'in en büyük ve en modern konteynır terminalleri arasında bulunmaktadır. GAP bölgesinin dünyaya açılan en yakın kapısı konumunda olan limanımız; son teknoloji makine ve ekipmanlara sahiptir. Limanımızda elleçlenen yükler; Konteynır, RORO, Dökme Yük, Proje Kargo ve Genel Kargo olarak sıralanabilir. Limanımızın yıllık yük elleçleme kapasitesi 2016 yılı itibariyle 1,4 milyon teu olarak gerçekleşmiştir.

İskenderun Körfez Bölgesi'ndeki tüm liman ve iskelelerin yük elleçleme miktarını tonaj cinsinden ifade etmek gerekirse, 2016 yılı itibariyle 56,48 milyon ton yük elleçlendiği bilinmektedir. Ayrıca 50.000 dönümlük araziye kurulacak olan Hassa OSB ve Amanos Tüneli gibi yatırımların tamamlanması ve diğer sektörlerle entegre edilmesiyle, İskenderun limanımızın yıllık elleçleme kapasitesinin 3 milyon teu'ya ulaşacağı tahmin edilmektedir.

Tarım

Hatay ekonomisinde, özellikle Cilvegözü ve Yayladağı sınır kapılarına bağlı olarak Suriye ve Irak başta olmak üzere, diğer Ortadoğu ülkeleriyle yapılan ticaret önemli bir pay oluşturur. Bu ticaret daha çok sanayi ve tarım ürünlerine dayalıdır.

Hatay ili, bitkisel üretimde maydanoz, erik, pazı, turunçgiller, marul, havuç, kabak, bezelye, bamyâ, pamuk, havuç, nane, patlıcan, zeytin, sarımsak, soğan, şalgam, yenidünya ve Trabzon hurması gibi ürünlerde ülke genelinde ilk sıralarda yer almaktadır. Ayrıca ülkemizin yaş meyve sebze ihracat tutarının yaklaşık %25'lik bölümü Hatay'dan yapılmaktadır.

Hatay ilinin tarımsal verilerine ilişkin tablo aşağıda yer almaktadır.

GENEL BİLGİLER (2016)	
Toplam Tarım Alanı (Hektar)	275.578
Tarla Alanı (Hektar)	160.842
Zeytinlik Alanı (Hektar)	51.600
Meyve Alanı (Hektar)	28.737
Sebze Alanı (Hektar)	21.642
Tarımsal Üretim Değeri Türkiye Sıralaması (2015)	21
Tarla Bitkileri Üretimi (ton)	1.153.781
Sebze Üretimi (ton)	783.318
Meyve Üretimi (ton)	1.175.557